

Europska komisija u srijedu je u proljetnim ekonomskim prognozama blago smanjila procjenu rasta hrvatskog gospodarstva za ovu godinu na 5 posto, ali i znatno povećala procjenu za iduću godinu, na 6,1 posto, kada će hrvatski BDP premašiti razinu od prije krize izazvane pandemijom koronavirusa i biti među najbrže rastućima u EU.

Hrvatsko gospodarstvo je prošle godine palo za 8 posto, a ove godine EK očekuje njegov rast od 5 posto te iduće sljedeće 6,1 posto.

Komisija predviđa da će rast hrvatskog gospodarstva biti među najbržima u Europskoj uniji. Najviši rast ove godine trebale bi imati Španjolska, 5,9 posto, Francuska, 5,7 posto te Hrvatska i Mađarska, po 5 posto. Sljedeće godine najviši rast se očekuje u Španjolskoj, 6,8 posto i Hrvatskoj i Malti, po 6,1 posto.

No, Hrvatska je 2020. bila među zemljama s najvišim padom gospodarstva, nakon Španjolske, koja je imala pad od 10,8 posto, zatim Italije, 8,9 posto i Grčke, 8,1 posto.

U zimskim prognozama objavljenim 11. veljače, Komisija je prognozirala pad hrvatskog gospodarstva 2020. godine od 8,9 posto, rast gospodarstva ove godine od 5,3 posto, a sljedeće za 4,6 posto.

Komisija ističe da su današnje procjene izložene velikim rizicima i s pozitivne i s negativne strane.

Negativni rizici ovise o tome u kojoj će mjeri biti obuzdana pandemija u Hrvatskoj i na ključnim emitivnim turističkim tržištima na vrijeme za turističku sezonu, dok slabi administrativni kapaciteti predstavljaju rizik za brzo povlačenje europskih sredstava.

S druge strane, kao ključni pozitivni rizici za sigurnost tih procjena EK navodi snažniji rast izvoza roba i brži oporavak uslužnog sektora.

“Nakon velikog smanjenja gospodarstva 2020. godine, koje je izazvala pandemija covida-19, hrvatski BDP trebao bi snažno rasti 2021. i premašiti razinu prije krize 2022. Očekuje se da će se oporavak temeljiti na širokoj osnovi, prije svega kroz rast izvoza usluga (turizam), privatnu potrošnju i investicije”, navodi se Komisijinim prognozama za Hrvatsku.

Veliki pad gospodarstva prošle godine rezultat je poteškoća u turističkom sektoru, čiji je udio u BDP-u 16 posto. Jako se smanjila i privatna potrošnja, ponajviše zbog nametnutih ograničenja na potrošnju usluga, a ne zbog smanjenja prihoda.

EK u proljetnim prognozama očekuje i da će investicije dati snažan poticaj rastu, zahvaljujući i obnovi od potresa, boljem povlačenju europskih investicijskih fondova i naročito, od 2022. godine, sredstvima iz Mehanizma za oporavak i otpornost.

Također, EK prognozira da će stopa inflacije u Hrvatskoj ove i iduće godine dosegnuti 1,3 posto, nakon lanske stagnacije potrošačkih cijena.

Tržište rada je dobro prošlo kroz krizu s obzirom na smanjenje gospodarstva jer je bilo

zaštićeno mjerama hitne potpore. EK očekuje umjereno pozitivni razvoj na tržištu rada te procjenjuje da će se stopa nezaposlenosti postupno smanjivati, s lanjskih 7,5 posto, na 7,2 posto u ovoj godini te na 6,6 posto u 2022.

Takav ishod može se pripisati prirodi šoka i relativno blagim mjerama ograničenja koje je Vlada uvela u borbi protiv koronakrize, ističu iz EK.

Očekuje se i umjereni rast plaća, s obzirom da će nedostatak radne snage neutralizirati ograničene sposobnosti poduzeća za povećanje plaća. To bi trebalo dovesti do smanjenja jediničnih troškova rada nakon naglog rasta 2020.

Unatoč snažnom udaru u najviše pogođenim sektorima, udio nekvalitetnih kredita neznatno je povećan, bilježi se rast kredita jer su banke dobro kapitalizirane i likvidne, zamjećuju u Komisiji.

Iako će izvoz usluga, uglavnom turističkih, ostati ispod predkrizne razine sve do kraja 2022. godine, njihov oporavak bit će ključni čimbenik rasta gospodarstva.

Izvoz roba premašit će kriznu razinu već ove godine, zahvaljujući snažnoj potražnji u glavnim hrvatskim trgovinskim partnerima. Slijedom toga, nakon naglog pogoršanja, trgovinska bilanca će se popraviti, ali će i 2022. ostati ispod predkrizne razine.

Javne financije, koje su podnijele najveći teret krize, postupno će se oporavljati 2021. i 2022., tijekom kojih će se umjereno smanjiti omjer javnog duga prema BDP-u.

EK prognozira da će manjak u proračunu opće države ove godine iznositi 4,6 posto, nakon lanjskih 7,4 posto, a u idućoj godini dodatno pasti na 3,2 posto BDP-a.

Deficit je prošle godine povećan slijedom smanjenih proračunskih prihoda, koji su pali za 6,5 posto i rasta rashodne strane za 8,6 posto, u velikoj mjeri zbog mjera potpora za plaće. Ove i sljedeće godine očekuje se snažan oporavak poreznih prihoda zbog rasta potrošnje kućanstava, turizma i stvaranja novih radnih mjesta. To se posebno odnosi na prihode od PDV i na socijalne doprinose, dok će prihodi od poreza na dohodak i na bogatstvo ostati prigušeni zbog smanjenja poreznih stopa i niske dobiti, ističe se u prognozama EK.

Javni dug je 2020. godine dosegnuo rekordnu razinu od 88,7 posto BDP-a, ali njegov udio u BDP-u nastaviti će se smanjivati, iako sporije nego u vrijeme prije krize, jer Vlada nastavlja podupirati oporavak deficitom. Javni dug trebao bi pasti ove godine na 85,6 posto, a sljedeće na 82,9 posto.

EU gospodarstvo ove godine bi moglo porasti 4,2 posto

Gospodarstvo u 27 EU članica prošle je godine prosječno palo 6,1 posto, a ove godine bi trebalo porasti 4,2 posto te sljedeće 4,4 posto. U europodručju, gospodarstvo je palo za 6,6 posto, ove godine očekuje se rast od 4,3, a sljedeće od 4,4 posto.

Izvršni potpredsjednik EK Valdis Dombrovskis izjavio je da će sredstva za oporavak i otpornost biti prijelomni čimbenik sljedeće godine, kada će se javne javne investicije povećati na najviše

razine u posljednjih više od 10 godina.

Povjerenik za gospodarstvo Paolo Gentiloni ističe da su fiskalne mjere bile i ostale ključne za pomoć europskim radnicima i poduzećima da prebrode oluju.

“S tim povezano povećanje deficita i javnog duga dosegnut će vrhunac ove godine i onda će početi padati. Učinak novog instrumenta EU sljedeće generacije počet će se osjećati ove i sljedeće godine, ali pred nama je još dosta teško posla - ovdje u Bruxellesu i u glavnim gradovima zemalja članica - kako bismo maksimalno iskoristili ovu prigodu. Naravno, održavanjem već sada velike brzine procjepljivanja u EU-u bit će ključno za zdravlje naših građana kao i za naša gospodarstva. Stoga, zasučimo rukave”, poručio je Gentiloni. (Hini)

